

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Vliv kouření na vznik nádorových onemocnění v Česku

Autor práce: Bc. Kristýna Dušková

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cíle práce, hypotézy a jejich teoretické podložení je v DP definováno na s. 13-15. K jejich definici mám několik připomínek:

- 1) Cíle práce by měli být formulovány jako cíle, nynější formulace na str. 13 je mixem cílů a metodiky.
- 2) Část „Bohužel nedostupnost.....vzniku zhoubných novotvarů“ patří do diskuze, ne do cílů práce, rovněž by bylo možné použít jiné vědecktější formulace.

Formulace hypotéz a jejich teoretické podložení je DP dostačující, práce se zaměřuje na Českou republiku a studium problematiky kouření/vznik nádorových onemocnění. Pro DP je uvedený rozsah plně dostačující.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Teoretické ukotvení práce je odpovídající požadavkům kladeným na DP. Autorka DP pracuje s vědeckými pracemi publikovanými doma i v zahraničí, také analyzuje dostupná data z národních databází. Dokáže kriticky zhodnotit a najít vztah mezi citovanou literaturou a výsledky dosaženými v DP.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Metodika práce je popsána v DP na s. 49 – 58. Jsou uvedeny zdroje dat, použité statistické analýzy, zmíněny jsou také limitace použitých dat a jejich zpracování. Tato část je odpovídající požadavkům kladeným na DP.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Výsledky práce jsou rozděleny do 3 kapitol pojednávajících o vlivu vzdělání na prevalenci kouření (kapitola 6), vývoji incidence zhoubných novotvarů ve vztahu ke kouření (kapitola 7) a v kapitole 8 je analyzován vliv kouření na vznik zhoubných novotvarů analytickou metodou atributivní frakce. Kapitola 6 je hlavně popisná ze stávajících dat, oceňuji zejména kapitoly 7 a 8, ve kterých byl za použití statistických analytických metod stanoven odhad podílu zhoubných novotvarů způsobených vlivem kouření z veřejně dostupných dat. Výsledky jsou vhodně analyzovány, znázorněny pomocí grafů, tabulek a jsou diplomantkou náležitou formou popsány. Odpovídají kvalitě, kterou by měla

naplňovat DP.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Závěry práce jsou formulovány jasně a srozumitelně, odpovídají a jsou odpovědí na cíle práce. Z hlediska širšího kontextu DP mám určité připomínky, které jsou uvedeny jako otázka 2 v posudku.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Práce je stylisticky na výborné úrovni, formální a citační úroveň je odpovídající požadavkům kladeným na DP. Grafické zpracování je na dobré úrovni. Grafy v části výsledky práce (kapitoly 6-8) jsou odpovídající. V části úvod do problematiky (kapitola 3) jsou obrázky částečně v AJ, částečně směs AJ a ČJ po úpravách (např. obr. 2, 3), bylo by vhodné formu ujednotit.

V textu je několik drobných chyb, např. v abstraktu v poslední větě autorka uvádí...Nejčastějším zhoubných nádorových onemocněním způsobeným kouřením byl...

Lze nalézt také terminologické nedostatky – např. na str. 25 autorka uvádí pojem „rakovina plic“, na str. 28 zase pojem „rakovina hrtanu“, na dalších stranách „rakovina jícnu“, „rakovina žaludku“ atd. Tyto pojmy považují spíše za lidové a v diplomové práci by neměly být používány.

Tabulka 6 na s. 64 a Tabulka 9 na s. 78 jsou špatně čitelné, možná by bylo vhodnější dát je jako přílohy, anebo rozdělit do více částí.

Práce je rozsahově přiměřená a odpovídá DP.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

DP je zpracována kvalitně, na velmi dobré úrovni. Řeší aktuální problematiku, která má, v případě relevantního využití, přímé dopady pro nastavení preventivních opatření, vedoucích ke snížení výskytu nádorových onemocnění s prokázanou souvislostí s užíváním tabáku v ČR. Práce je logicky uspořádaná, obsahuje úvod do problematiky citující relevantní světové a domácí zdroje, dále obsahuje metodickou část, výsledky práce jsou srozumitelně a jasně formulovány, výsledky jsou diskutovány a shrnuty v závěrech práce. Výsledky práce však bylo možno kvalitněji zasadit do širšího kontextu relevantních prací.

Předloženou práci **doporučuji** / **nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

- 1) Jaká opatření byste v ČR navrhla k další redukci rizika vyplývajícího z kouření u nádorových onemocnění? Proč považujete Vaše návrhy za efektivní?
- 2) Co má, dle Vašeho názoru, vliv na zjištění ve Vaší DP, že mezi roky 1993 až 2014 došlo k nárůstu rizika kuřáctví u osob s nízkou a střední úrovní vzdělání oproti osobám s vysokou úrovní vzdělání (Závěr DP s. 90)?
- 3) Dokážete definovat jemnější dělení zkoumaných skupin ve srovnání s dělením na nízkou, střední a vysokou úroveň vzdělání? Myslíte, že by to mohlo mít dopady na výsledky Vaší analýzy?

Datum: 04.09. 2021

Autor posudku: MUDr. Alexandra Pánková, Ph.D.

Podpis: